

איש בין הקווים

שמעון צהמרא (334 ע') — מידד שיף — הוצאת טברסקי (1.800 ל"י). כשחזר מידד שיף לתל-אביב בשנת 1938 התייצב לפני מפקדו בהגנה הודיע: "קיבלתי תי חופשה לשלוש שנים. היום מלאו שלוש השנים."

שלוש שנים לפני כן נשלח מידד שיף, כמר עט על כרחו, ללמוד. ארבע שנות מגורים בתל-אביב לא הספיקו לעקור מהילד הכפרי (ראשון לציון) את חשדיו לכל זר. אבל לתמי

ראי למעשי פקודין. אין אתה צריך להסתתר מאחורי אנשיך. לכן באתי להטעימך טעם מכות." "הלכתי לחפש שום." מידד לא ראה את עצמו סופר. לפי השכלתו היה כלכלן. לפי נטייתו, חוקר החברה. את הספרות ראה כאמצעי להחדרת מחשבותיו בציבור. כדי שיוכל לשאת באחריות לדעותיו הוכרח לבססן בידועה. הוא למד ספרות, כלכלה, מדעי היהדות, משפטים, היסטוריה, פסיכולוגיה. היה לו אימון אוניברסיטאי בעיכול עובדות והוא קרא ספרים למאות.

גם בהזדמנות זאת שוטט בין הקווים, יצא יום אחד לטייל בשדות הכפר זוק תחתני והסביר לחבריו: "הלכתי לחפש שום." הוא הוזכר לתל-אביב, הועסק (אחר שסרב לקבל עליו קצונה) כזקיק-קבע על גשר חיוני בקרבת העיר. סיפור לא משעמם. עוד בהיותו בצבא עלה בדעתו של מידד לכתוב רומאן, שישקף את הדור העברי החדש, על יכולתו, חולשו תיו וסיכווייו לקיום. הוא כתב את ספרו משך שנתיים, טרח 13 חודש בהוצאתו. גיבורו של הספר שמעון צהמרא. בנם של



מידד שיף בן 7, בן 22, בן 32 "מי השפכים הזורמים בעורקיהם..."

דורו, אחי האם, פקיד מנדט ערבי, בעל הר פעה לפי מיטב כללי ההידור הליבנטיני, חשיר בותו רבה, כשבן-אחוחו של שמעון, יחזקאל, בנה של ראשל, ההופך, כמוכון, איש אצ"ל, מתיו כלפיו ברשעות: "אבל הדוד שלך הוא ערבי!"

הנער גדל מתוסבך במידה לא מועטה, נדחה מהתכרות הליבנטינית בה הוא נתון, מוצא פורקן לעצמו במלאכת הציור, בה השתלם באירופה (פאריס ולונדון), מסתבך מחדש בר חותו מפטניו את הבחש המוסרי שבחי מין חופשיים, לא מבחינים.

שמעון הוא בודד עד למאד, אינו מוצא את מקומו בחברה, שייכתן והיתה יכולה לקבוע לו את מקומו, לוודא לו מאיזה צד של הקווים עליו להשאר.

אך גם פרפר, הצברה החבובה, בתו של יעקב, וגימגים מאהבה הראשון ההופך חברו הטוב של שמעון, והעומד בשתי רגליו על הקרקע, בקווחו לברור את הטובים מבני הע רבי-הרב הבא ארצה ולהקים בהם את העם, אינם יכולים לעזור לו והוא עובר את הקווים, סופית. מבלי הנמקה מיוחדת, אלא האמת: הוא נואש מהצד הזה של הקווים.

זבל היסטוריה

מלחמת השחרור (239 עמ') — ז. שווארץ — הוצאת ראובן מס (1.600 ל"י). בסגנון פסקני ומעניין מסכם ז. שווארץ, בלשון עתונאית קלה, את מלחמת ישראל ערבי, אינו מחדש בכך הרבה, מסכם, בעצם את הספרים שכבר דנו בתולדות המלחמה ואת הספרונים שדנו בפרשות בודדות, אך מצטיין בבהירות יתירה. אולם הספר יקר המחיר (1.600 ל"י) זכה לארבע מהדורות, שארבעתן אולו מן השוק, אחר שנחספו מחנויות הספרים בהיראות מעטפתם אדומת הלהבות.

שווארץ אינו מדייק, לעתים קרובות ל מדי, בעובדות, מספרים, ופרטים, אך אורג לתוך מסכת המלחמה תמונות מהצד השני — ערבים, אנגלים, שכירים גרמנים.

הופעתו של מיגור ויליאמס, הקצין הי בריטי שגנא היהודים בבית נבאללה טובחת הנוטרים, המאבד את שיניו התותבות על ידי נמכת אגרוף של ג'י, חייל אוהבי-יהודים, באה יהו עם הסבר מקורות העצמה היהודית (הד רכה על ידי ווינגייט ולימוד מביצוע מרד גיטו ווארשה) והילכות היסטוריה: הדם הי נשפך מזבל את שדות ההיסטוריה.

איש וזהריו המלחמה. הספר שגנב תב בחפזו, תובע עריכה, סילוק סיפורי הזמיון המקלקלים את השורה, מחיקת עלי לת השוא הידועה על הפקרת שייך גיראח ובית הספר לשוטרים בדרך להרה-צופים על ידי אנשי אצ"ל.

קשה למזג אמרות נבונות כמו "אויים החלש (בתכנית החלוקה) על שני ייצורים מדגינים לא יציבים והניח את הנורמליזציה לאוהי המלחמה". עם הסיפור על שכיר גר מני, לויטנט-קולונל פון טנבום, המופיע תדירות לבוש כרעבי ורוכב על סוס לבן, והמתחיל להתחרט על השתתפותו במלחמה מוקדם למדי (בעת פינוי שייך-מוניס, חורף 1948) וטובע לעצמו את הסיסמה "להסת לק!" או לויטנט ס.ס. חושק אהבהבים הי מציל אירופית מידי המון מצרי בככר קהי רית ביום ו' אחר התפילה, מחזירה לקהל המוסלמי המשתולל כשנוכח שהיא יהודיה (ולא יוכל משום כך לארסה לו לאשה) ונר פל בסופו של דבר מכדוריה של מירה בך ארי, שהיא אותה יהודיה שהפכה בינתיים חברת קיבוץ ניצנים שבדרום.

חשדי, הסוחר היהודי מביירות וסימון, הנערה הנוצרית שמתה בלדתה אותו ושהנחילה לו את שמה (שבטא לאחר מכן בשתי צורות, שמעון חלום בחברה יהודית, שמעון שרוק בחברה ערבית) ירש מאביו הרוחני, מידד, את הנטייה שאינו יכול להתגבר עליה, להלך בין הקווים, מבלי שיחליט באיזה צד עליו להשאר, וכאשר הוא מחליט, בסופו של דבר, להשאר בצד הערבי, נראה שהוא נשאר שם כגוייה בלבד.

שמעון נולד בדמשק, חונך בתל-אביב, כרח פעמיים לאירופה ופעם אחת למדבר, נשא אשה (אחר שהחזיק מעליו נערות שלא הע ריכך במיוחד: "אינני אוהב לטבול את פתי בקערת הכלל"). התיידד עם מאהבה הקודם וסופו שאוכזב מהתנאים שנוצרו עם הקמת הארץ ונטשה.

יתרונו הגדול של סיפור-שמעון, הנוח ל קריאה, למרות היותו כתוב בהידור (ולעתים קרובות יתר-על-המידה, בהשתחצות שבידי עה) לשוני: הוא איננו, כרובם הגדול של הרומאנים העבריים משעמם.

"הדוד שלך ערבי!" יתום מאמו ומ אביו גדל שמעון בביתה התל-אביבי של אחר תו ראשל, הגולה ממנו בשלושים שנה והי מקפידה כי אחיקוניה יגדל כמי טוב (כולל גוילדים עברי וגמנסיה הרצליה). אולם הוא נתון משחר ילדותו גם להשפי עות אחרות, כזו של יעקב הנגרה-פילוסוף, המהפכן הרוסי שבתו, פרפר, עתידה לנחם את שמעון נחמה (זמנית) רבה. גם הדוד

שלוש שנים לאחר מכן, ביוני 1947, יצא לאור ספרו השני, תחליף מודרני, שהיה סי פור בחרוזים מנסה להבאיש את המוסר המי קובל בין בני הורה הטרומלחמתי וגם הוא נשא מאמר בשוליו, ובו הותקפו תנאי הור צאתם לאור של ספרים עבריים.

תוך חצי שנה עורר עליו חמת זעם בכרוז שפרסמו למחרת ה-29 בנובמבר, יום קבלת עקרון החלוקה על ידי עצרת או"ם, שנקרא על הדם ועל האדמה: "אותו לילה חללו (הי הודים) מהיות עם בעיני. מעתה עם חדש נקים... הציונות שואפת למקלט בטוח לרדרי פי חרב אשר אין להם האפשרות להיטמע בארצות בהן הם יושבים. אין הם עם, אלא אספסוף... ובכוא השעה יקראו לך בקול הדם, קול מיהשפכים הזורמים בעורקיהם, למען תלך אתה לשפוך את דמך, בעוד הם מספסרים בו, ועושים לעצמם ממון או קאריירות פור ליטיות במחיר חייד... נוכרים הם, נוכרים ישבו הם בנכר-בביתנו ואל נשב אנחנו בבי תגריבכר... דם? דם איננו מושג ביולוגי בל בו, הדמך הוא הזורם בעורקיהם? בבוא עת שילומים, אותך ישלחו לשלם. כבר עתה הם קוראים אותך אל הדגל..."

ההגנה לא הגיבה על הכרוז שנראה היה, כבואו ערב מרחץ דמים כפוי מן החוץ, מגוחך, הסתפקה בכך ששלחה את מידד עם יחידתו לשירות של חיל-משמר בגבולות הצ פון כשהוא חמוש רובה צרפתי קטום-קנה ותריסר כדורים מוחלדים.

הונו קיבלוהו האנגלים בסובלנות רבה. סיי עה: התכונה המשותפת לו ולזהם, ההסתיי גות מפני נוכרים. הוא עשה ביניהם שלוש שנים ואז החליטה, לדעת מידד לפחות, שהוא גאון ונתנו לו תעודה אוניברסיטאית על כך (לונדון, כלכלה).

כשחזר לתל-אביב נשלח על ידי ההגנה לגן יבנה שבשפלה. מלבד הכבישים והיישובים הי הודיים היתה הארץ מופקרת לשלטון הכנור פיות ולילה לילה היו אנשי השמירה יוצאים לחמירות.

יום אחד נעלם מידד ובערב חזר מכיוון ברקא, כפר סמוך אשר בו תנה מפקד הכנור פיות, עבד-אלקאור אלחוסייני. כשנשאל על ידי המפקד: "איפה היית?" הסביר: "הלכתי תי לראות את הכנופיות."

טעמון שד מכות. בינואר 1941, כאשר דעת הציבור היתה נתונה למלחמה יותר מאי שר לספרים, יצא לאור ספרו מחזרות דר שהכיל כמה סיפורים וקטעי שירה, שאולי היה בהם חידוש אבל המיוחד שבספר היה המאמר שבשוליו בו הסביר המחבר, בסגנון מצויי, כי ספרות עברית יכולה להכתב רק בידי דוברי עברית, ולא סתם דוברי עברית, אלא כאלה שהעברית היא לשון אמם.

בינתיים הסתכסך עם ההגנה וסולק מהי שורה. הסכסוך הגיע לשיאו כששלחה ההגנה קבוצות בעלי אגרוף להכותו. למחרת הופיע מידד בוירת מפקד ההגנה בארץ, אליהו גר לומב, ואיים עליו: "בשם ההגנה יוצאות קבוצות מאורגנות להכות בודדים. אתה אח

מפיניה סולידריות

הנחמה

